

ماهنامه تحلیلی انرژی (۲۲)

دوره دهم

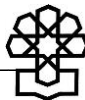
معاونت پژوهش‌های زیربنایی و امور تولیدی
دفتر: مطالعات انرژی، صنعت و معدن

کد موضوعی: ۳۱۰
شماره مسلسل: ۱۶۴۸۲
خردادماه ۱۳۹۸

به نام خدا

فهرست مطالب

۱ میانگین قیمت فوب خلیج فارس پنج فرآورده اصلی نفتی در ماه آوریل ۲۰۱۹
۲ ۱. تحولات بازار جهانی نفت طی ماه آوریل
۶ ۲. احداث خط لوله عسلویه-بازرگان و فرصت‌های آن در صادرات گاز به بازار ترکیه
۱۳ ۳. آغاز فصل رانندگی در آمریکا و چشم‌انداز قیمت بنزین در این کشور با توجه به شرایط بازار
۲۰ ۴. بالا رفتن ارزش نفت خام اورال روسیه در پی کاهش تولید نفت ترش و رویکرد این کشور در بازار جهانی
۲۸ منابع و مآخذ

ماهنامه تحلیلی انرژی (۲۲) دوره دهم

میانگین قیمت فوب خلیج فارس پنج فرآورده اصلی نفتی در ماه آوریل ۲۰۱۹

نفت کوره (۱۸۰)

۴۲۳/۹۲

(دلار به ازای تن متریک)

نفتا

۵۶۴/۷۸

(دلار به ازای تن متریک)

نفت گاز

۸۱/۷۷

(دلار به ازای هر بشکه)

نفت سفید

۷۸/۳۱

(دلار به ازای هر بشکه)

بنزین سوپر

۷۸/۹۸

(دلار به ازای هر بشکه)

مأخذ: امور بین‌الملل شرکت ملی نفت.

خلاصه مدیریتی

- براساس اطلاعات کپلر، میزان صادرات نفت و میعانات گازی ایران در ماه آوریل با کاهش ۳۲۰ هزار بشکه در روز به روزانه ۱/۳ میلیون بشکه رسید.
- عرضه نفت جهان در سال ۲۰۱۹ حدود ۷۷۵ هزار بشکه در روز بیشتر از میزان مشابه سال قبل پیش‌بینی می‌شود.
- با توجه به بازگشت تحریم‌ها، هرچند وضعیت صادرات فعلی گاز ایران به ترکیه از مقوله بازگشت تحریم‌ها متأثر نمی‌شود اما با سیاست‌های دولت ترامپ بعید به نظر می‌رسد که ترکیه حاضر به افزایش واردات به میزان بیشتر از طریق انعقاد قرارداد جدید شود.
- براساس برآوردهای اوپک و آژانس بین‌المللی انرژی در فصول دوم و سوم ۲۰۱۹ بین ۱/۹۹ تا ۲/۳ میلیون بشکه در روز کمبود عرضه در بازار وجود خواهد داشت و در

صورتی که توافق اوپک و غیراوپک ادامه نیابد و این کشورها حداکثر توان تولید خود را به کار گیرند حدود ۲ میلیون بشکه از آن را جبران خواهند کرد و مابقی باید از ذخیره‌سازی‌ها برداشت شود.

➤ تحریم‌های نفتی آمریکا علیه ونزوئلا و ایران، پالایشگران اروپایی را به‌طور غیرمستقیم تحت تأثیر قرار داده است، چراکه با کاهش صادرات نفت خام ترش ایران و ونزوئلا به‌ناچار باید نفت خام مورد نیاز خود را از روسیه تأمین کنند که با افزایش قیمت نفت خام اورال، هزینه بالاتری نیز باید پرداخت کنند.

۱. تحولات بازار جهانی نفت طی ماه آوریل

براساس گزارش امور بین‌الملل شرکت ملی نفت، در ماه آوریل پس از اعلام مایک پمپئو، وزیر خارجه آمریکا، مبنی بر اینکه هیچ‌یک از خریداران نفت ایران از ماه می به بعد مشمول معافیت از تحریم نخواهند شد، روند صعودی قیمت در بازار رخ داد. درواقع، این اقدام کاخ سفید، به پشتوانه قول مساعد عربستان و امارات برای جبران کمبود عرضه نفت ایران بوده است. براساس منابع خبری عربستان، در شرایطی که نفت خام ایران از بازار حذف شود این کشور برای حفظ تعادل بازار وارد عمل می‌شود. به گفته تحلیلگران، این اظهارات عربستان با توافق کاهش سقف تولید اوپک که تا ماه ژوئن به قوت خود باقی است، در تضاد است. از سوی دیگر، تعریفی که عربستان از تعادل بازار و حفظ آن دارد کاملاً با تعریف آمریکا از تعادل بازار در تقابل است. این تضاد از آنجا سرچشمه می‌گیرد که عربستان بودجه سالیانه خود را روی نفت ۸۴ دلار تنظیم کرده است و از ماه دسامبر و همزمان با کاهش شدید قیمت نفت به بازه ۵۰ دلار تمام تلاش خود را به کار گرفت تا با تکیه بر توافق کاهش سقف تولید جدیدی که

از اول سال ۲۰۱۹ اجرایی شد، مجدداً قیمت را به سطوح بالاتر هدایت کند که البته این سیاست بسیار هم موفق بود. از نظر عربستان هنوز بازار با تعادلی که تعریف این کشور است فاصله دارد و چه‌بسا حتی با حذف نفت ایران از بازار، این کشور افزایش تولید خود را در سطحی تعدیل کند که قیمت به بازه ۸۰ دلار برسد.

طی ماه آوریل، مقادیر بالای ماده شیمیایی کلراید آلی در نفت خام روسیه کشف شد. این نفت از طریق خط لوله بزرگ دروژبا^۱ به سمت شرق اروپا می‌رود. کلراید می‌تواند به شدت برای پالایشگاه‌های نفتی آسیب‌زا باشد. طبق تخمین^۲ متخصصان، خسارت ناشی از این آلودگی به یک میلیارد دلار می‌رسد (خبرگزاری میزنفت).

براساس گزارش ماهنامه بازار نفت اوپک؛ متوسط قیمت نفت اوپک در ماه آوریل به بشکه‌ای ۷۰/۷۸ دلار رسید. میانگین قیمت نفت برنت با ۶/۹ درصد افزایش نسبت به ماه مارس، بشکه‌ای ۷۱/۶۳ دلار محاسبه شد درحالی‌که نفت وست‌تگزاس اینترمدیت با ۹/۸ درصد افزایش در مقایسه با ماه مارس به‌طور متوسط به بشکه‌ای ۶۳/۸۷ دلار رسید. نفت DME عمان نیز با ۶/۴ درصد افزایش بشکه‌ای ۷۱/۲۰ دلار به ازای هر بشکه معامله شد. در نمودار ۱، روند تغییرات قیمت نفت برنت و وست‌تگزاس اینترمدیت در ماه‌های گذشته ارائه شده است.

۱. دروژبا معمولاً ۱/۵ میلیون بشکه در روز نفت اورال روسیه را به اروپای مرکزی می‌فرستد یعنی بیش از کل تولید لیبی عضو اوپک. این نفت مستقیماً با دو خط لوله جداگانه و نفت‌کش‌هایی از پایانه صادرات آست‌لونا به اروپای مرکزی می‌رود.

۲. این تخمین براساس مقدار نفت آلوده و تخفیف ۱۰ تا ۲۰ دلاری پالایشگاه‌ها برای خرید این نفت زده شده است.

نمودار ۱. روند تغییرات قیمت نفت برنت و وست تگزاس اینترمدیت

در سپتامبر ۲۰۱۸ - می ۲۰۱۹

Source: IEA. May 2019.

تقاضا

براساس گزارش ماهنامه بازار نفت آژانس بین‌المللی انرژی در ماه آوریل، میزان رشد تقاضای جهانی نفت در سال ۲۰۱۸ با کاهش ۷۰ هزار بشکه در روز معادل ۱/۲ میلیون بشکه در روز برآورد شد و در سال ۲۰۱۹، با کاهش ۹۰ هزار بشکه در روز و حدود ۱/۳ میلیون بشکه در روز پیش‌بینی شده است. این تغییرات ناشی از اطلاعات آماری کمتر از حد انتظار از مصرف‌کنندگان بزرگی نظیر مصر، هند، اندونزی و نیجریه اعلام شده است. همین‌طور نیز در اوایل سال جاری میلادی، میزان تقاضای پیش‌بینی شده نفت برزیل، چین و ژاپن کمتر از میزان برآوردهای اولیه آژانس بین‌المللی انرژی بود.

عرضه

عرضه جهانی نفت در ماه آوریل با ۳۰۰ هزار بشکه در روز کاهش به ۹۹/۳ میلیون بشکه در روز رسید. این کاهش عرضه نفت عمدتاً ناشی از افت عرضه کانادا، قزاقستان، آذربایجان و ایران بوده است. اما از سوی دیگر، عرضه نفت برزیل، آمریکا، لیبی و نیجریه در ماه آوریل افزایش یافت. در میان اعضای اوپک گرچه عرضه نفت نیجریه و لیبی افزایش یافت اما عرضه نفت ایران افت داشت و در کل تولید سبد نفت اوپک در ماه آوریل با ۶۰ هزار بشکه در روز کاهش به طور متوسط به ۳۰/۲ میلیون بشکه در روز رسید.

به طور کلی تولید نفت جهانی ۷۷۵ هزار بشکه در روز نسبت به میزان مشابه سال قبل بیشتر برآورد می‌شود. این افزایش عمدتاً از سوی آمریکا و غیراوپک بوده در حالی که عرضه نفت اوپک ۱/۲ میلیون بشکه در روز نسبت به سال ۲۰۱۸ کاهش یافته است.

میزان عرضه نفت ایران در ماه آوریل با ۱۳۰ هزار بشکه در روز کاهش معادل ۲/۶۱ میلیون بشکه در روز بود. براساس اطلاعات کیپلر، میزان صادرات نفت و میعانات ایران در ماه آوریل با کاهش ۳۲۰ هزار بشکه در روز به روزانه ۱/۳ میلیون بشکه رسید. محموله‌های نفت خام نیز با ۱۳۰ هزار بشکه در روز کاهش به روزانه ۱/۰۵ میلیون بشکه رسید.

۲. احداث خط لوله عسلویه - بازرگان و فرصت‌های آن در صادرات گاز به بازار ترکیه

بیان موضوع

تکمیل خط لوله نهم سراسری با هدف افزایش صادرات به بازار ترکیه و حضور در بازار گازی اروپا را باید در چارچوب شرایط اقتصادی (وضعیت بازار گازی کشور ترکیه، وضعیت رقبای گازی از منظر ظرفیت صادرات و قیمت عرضه و وضعیت زیرساخت انتقالی داخلی ترکیه) و شرایط ژئوپلیتیکی اثرات بازگشت تحریم‌ها و چشم‌انداز احتمالی تداوم آن در سناریوهای کوتاه‌مدت/ میان‌مدت تحلیل کرد. بازار گاز ترکیه هم به دلیل تقاضای داخلی و وابستگی تقریباً کامل به واردات گاز و هم به دلیل راهبردهای ترانزیت گازی این کشور به بازار جنوب اروپا (عمدتاً یونان و ایتالیا) و مرکز اروپا برای سیاستگذاری صادرات گازی نهادهای انرژی ایران دارای اهمیت راهبردی است. این اهمیت با توجه به چشم‌انداز افزایش عرضه رقبای ایران (آذربایجان و روسیه از طریق خط لوله و واردات ال‌ان‌جی) بیشتر نیز شده است. در این گزارش چهار بخش الف) ارزیابی بازار گاز ترکیه، وضعیت فعلی و چشم‌انداز تقاضا/ واردات گاز ترکیه، ب) وضعیت کنونی رقبای صادرات گازی ایران و قیمت‌های گاز صادراتی آنها، ج) برنامه‌های افزایش عرضه گازی رقبای ایران برای کسب سهم بیشتر از بازار ترکیه، و د) نقطه‌نظرات کارشناسی برای تحقق بیشینه منافع انرژی ایران در بازار ترکیه به تحلیل موضوع فوق پرداخته شده است.

الف) ارزیابی بازار گاز ترکیه و وضعیت فعلی و چشم‌انداز تقاضا/ واردات گاز در اسناد بالادستی سال ۲۰۱۴ به بعد ترکیه (EMRA^۱) میزان تقاضای گازی این کشور به‌ویژه برای تولید برق برخلاف روند گذشته، کند شده است و در سال‌های ۲۰۱۴ تا ۲۰۱۷ به ترتیب ۴۸/۷، ۴۸/۸، ۴۶/۳ و ۴۶ میلیارد مترمکعب بوده که رشد سالیانه آن در این سال‌ها ۶/۱، ۱/۵، -۴ و ۰/۶ درصد بوده است.

دلیل عمده کاهش تقاضای گازی ترکیه که به کاهش روند واردات گازی این کشور در دهه آینده نیز منجر می‌شود، کاهش سهم گاز در تولید برق این کشور و افزایش سهم زغال سنگ، برق‌آبی و چشم‌انداز برق هسته‌ای است. سهم گاز از کل تولید برق از ۴۸/۱۲ درصد (۲۳/۵ میلیارد مترمکعب) در سال ۲۰۱۴ به ۳۷/۹ درصد (۱۶/۵۲ میلیارد مترمکعب) در سال ۲۰۱۵ و ۳۳ درصد (۱۵/۷ میلیارد مترمکعب) در سال ۲۰۱۶ کاهش یافته است.

برخلاف روند سهم گاز در تولید برق، «چشم‌انداز ۲۰۲۳ اداره تنظیم مقررات بازار انرژی ترکیه» برنامه‌ریزی کرده است که بین سال‌های ۲۰۲۳-۲۰۱۶ سهم تجدیدپذیرها از تولید برق از ۴٪ به ۳۰٪، سهم برق هسته‌ای از صفر به ۱۰٪ و سهم زغال سنگ از ۲۸٪ به ۳۰٪ افزایش یابد. این امر به معنای کاهش شدید تقاضای گاز و در نتیجه تقاضای واردات گاز ترکیه است که بیش از ۹۸ درصد تقاضای گاز این کشور را واردات تأمین می‌کند.

تولید داخلی گاز ترکیه ناچیز و در حد ۰/۴ میلیارد مترمکعب است. هرچند دارای ذخیره تخمینی ۴ تریلیون مترمکعب گاز نامتعارف به ویژه در سازند شیلی داداس^۲

۱. اداره تنظیم مقررات بازار انرژی ترکیه Energy Market Regulatory Authority

بوده اما پیش‌بینی می‌شود که حداقل تا بازه ۱۰ ساله آینده، تغییری در تولید گاز داخلی این کشور صورت نگرفته و این کشور همچنان به واردات تقاضای گازی خود نیازمند باشد.

به‌رغم معکوس شدن رشد تقاضای گازی ترکیه در سال‌های گذشته، پیش‌بینی‌های مؤسسه بیزینس‌مانیتور اینترنشنال^۱ نشان می‌دهد که تقاضای گازی این کشور از سال‌های ۲۰۱۹ به بعد دارای رشد آرامی بوده و مصرف گاز این کشور از ۵۱/۱ میلیارد مترمکعب در سال ۲۰۱۹ به ۶۴/۸ میلیارد مترمکعب در سال ۲۰۲۸ افزایش یابد که به معنی افزایش تقاضای واردات به میزان ۱۳/۷ میلیارد مترمکعب است.

از مجموع تقاضای گازی ترکیه در سال ۲۰۱۵، میزان ۸۳ درصد آن معادل ۴۰/۶ میلیارد مترمکعب از طریق خط لوله از کشورهای روسیه، ایران و آذربایجان و ۱۶ درصد تقاضا به شکل واردات ال‌ان‌جی و ۱ درصد با تولید داخلی تأمین می‌شود.

به‌رغم اینکه ترکیه دارای دو پایانه واردات ال‌ان‌جی به نام ارگلیسی^۲ در دریای مرمره و پایانه علی‌آقا در دریای اژه با مجموع ظرفیت سالیانه ۱۲/۲ میلیارد مترمکعب بوده و برنامه‌هایی برای توسعه ظرفیت وارداتی این پایانه‌ها و احداث ۲ پایانه واردات ال‌ان‌جی دیگر در دستور کار دارد اما چشم‌انداز افزایش واردات گازی این کشور در یک دهه آینده، عمدتاً از طریق خط لوله تأمین خواهد شد.

1. BMI (Q2-2019) Turkey Oil & Gas Report. London: BMI Press. P.19.

2. Ereğlisi

ب) وضعیت کنونی رقبای صادرات گازی ایران به بازار ترکیه و قیمت گاز صادراتی آنها به ترکیه

واردات گازی ترکیه از طریق خط لوله عبارت است از: الف) واردات ۲۶/۷ میلیارد مترمکعب از روسیه (خط لوله بلو استریم و خط لوله گازپروم در شرق اروپا)، ب) واردات تا ۱۰ میلیارد مترمکعب از ایران (از خط لوله تبریز - ارزروم) و ج) واردات ۷/۲ میلیارد مترمکعب از آذربایجان (خط لوله باکو - تفلیس - ارزروم).

واردات گازی ترکیه به شکل ال ان جی عمدتاً ۳/۹۲ میلیارد مترمکعب یا ۸/۱ درصد از الجزایر، ۱/۹۳ میلیارد مترمکعب یا ۴ درصد از قطر و ۱/۲۵ میلیارد مترمکعب یا ۲/۶ درصد از نیجریه از طریق ۲ پایانه فعال وارداتی این کشور انجام می‌شود.

قراردادهای سه کشور اصلی صادرکننده گاز به ترکیه از طریق خط لوله همگی تا نیمه نخست دهه آینده به پایان می‌رسد که پایان قرارداد گازی ترکیه با آذربایجان، روسیه و ایران به ترتیب در سال‌های ۲۰۲۱، ۲۰۲۵ و ۲۰۲۶ است.

به گفته مقامات انرژی ترکیه، قیمت گاز صادراتی آذربایجان ارزان‌ترین و قیمت گاز ایران گران‌ترین عرضه گاز به ترکیه است. امری که باعث اقدامات حقوقی متعدد ترکیه در محاکم بین‌المللی و کسب خسارت از ایران نیز شده است. به صورت معمول، مطابق اظهارات مقامات انرژی آذربایجان، قیمت گاز این کشور به ترکیه حدود ۳۰ درصد کمتر از قیمت بازار بوده است.

رفتارهای روسیه نشان داده است که مؤلفه قیمت گاز صادراتی‌اش به ترکیه تابعی از چشم‌انداز سهم این کشور از بازار ترکیه بوده است و این کشور حاضر شده است تا در ازای افزایش صادرات خود به ترکیه از طریق خط لوله «ترکیش استریم» و اجازه ترکیه به احداث این خط لوله از بستر دریای سیاه به مقصد ترکیه و جنوب اروپا،

کاهش ۱۰/۲۵ درصد قیمت‌های کنونی صادرات گاز با ترکیه را اعمال کند.

ج) برنامه‌های افزایش عرضه رقبا به بازار گاز ترکیه در چارچوب استراتژی انرژی ترکیه
 استراتژی ترکیه برای واردات گازی با دو هدف راهبردی ۱. ایمن‌سازی منابع عرضه مصرف داخلی و ۲. تحقق اهداف ترانزیتی تبدیل شدن به پل انرژی اروپا و بر سه برنامه اقدام کلان واردات گاز متکی است که برای هر برنامه عرضه‌کنندگان مختلفی را در نظر گرفته و سعی دارد از مزیت‌های ژئوپلیتیکی خود در کسب منافع اقتصادی از عرضه‌کنندگان مختلف احتمالی استفاده کند که عبارتند از:

- طرح اول: کریدور جنوبی (تاناپ) مورد حمایت اروپا برای انتقال گاز منطقه کاسپین و خاورمیانه به اروپا:

محتمل‌ترین گزینه افزایش در این مسیر، افزایش گاز آذربایجان به میزان ۶ میلیارد مترمکعب به بازار داخلی ترکیه و ۱۰ میلیارد مترمکعب به بازار یونان و ایتالیا از طریق خط لوله تاناپ^۱ با توسعه فاز دوم شاه دنیز از سال ۲۰۱۸ به بعد است. در ۳۰ ژوئن ۲۰۱۸ با تکمیل خط لوله تاناپ، افزایش صادرات گاز آذربایجان به این کشور شروع شده و پیش‌بینی می‌شود تا سال ۲۰۲۲-۲۰۲۱ علاوه بر افزایش عرضه تا ۶ میلیارد مترمکعب گاز آذربایجان برای مصارف داخلی ترکیه، به میزان ۱۰ میلیارد مترمکعب نیز برای ترانزیت از ترکیه به اروپا وارد این خط لوله شود.

- طرح دوم: ترکیش استریم روسیه

این خط لوله در ابتدا دارای ۴ شاخه ۱۵/۷۵ میلیارد مترمکعب (مجموعاً ۶۳ میلیارد

مترمکعب) بوده که یک شاخه آن برای مصرف داخلی و سه شاخه آن برای بازار یونان و ایتالیا طراحی شده است و فعلاً توافق و عملیات ۲ فاز آن با ظرفیت ۳۱/۵ میلیارد مترمکعب انجام گرفته که یک شاخه آن برای صادرات به ترکیه و یکی هم برای صادرات به بازار یونان و ایتالیا در دست اقدام است.

– طرح سوم: عرضه گاز کردستان عراق از میادین میران و باوی حسن به میزان ۹ میلیارد مترمکعب در سال که فعلاً به‌رغم فعال بودن شرکت‌های ترکی نظیر ژنل^۱ در این میادین، به دلیل مشکلات ژئوپلیتیکی در کوتاه‌مدت (قبل از ۲۰۲۰) قابل تحقق نیست اما در میان‌مدت می‌تواند به عرضه رقیب جدی برای ایران بدل شود.

د) نتیجه‌گیری و ارائه نظرات کارشناسی برای تأمین بیشینه منافع کشور در بازار گاز ترکیه (بخش دوم)

چشم‌انداز تقاضای ترکیه با برنامه‌ریزی‌های جدید دولت این کشور، با توسعه نیروگاه‌های برق آبی، مصرف زغال‌سنگ و توسعه آتی برق هسته‌ای کند شده و این امر سبب می‌شود که به دلیل کاهش حجم تقاضا، رقابت حاصل جمع جبری صفر بین عرضه‌کنندگان برای بازار داخلی گاز ترکیه بین ایران، آذربایجان و روسیه حتی برای کسب سهم یکدیگر، ایجاد شو، زیرا تقاضای داخلی این کشور تا سال ۲۰۲۸ حدود ۱۴ میلیارد مترمکعب افزایش خواهد یافت درحالی‌که از سال ۲۰۲۰ بیش از ۲۰ میلیارد مترمکعب در سال از برنامه‌های صادراتی آذربایجان و روسیه به این کشور قابل تحقق است.

با توجه به افزایش ۶ میلیارد مترمکعب تقریباً قطعی عرضه گاز آذربایجان و برنامه روسیه برای افزایش ۱۵/۷۵ میلیارد مترمکعب عرضه به بازار ترکیه از طریق خط لوله ترکیش استریم (۱۵/۷۵ میلیارد مترمکعب) ایران نه تنها در کسب افزایش سهم از افزایش تقاضای گازی بازار ترکیه تا ۲۰۲۶ از رقبا عقب بوده بلکه از مؤلفه‌های منفی نظیر بالا بودن قیمت به نسبت رقبا نیز برخوردار است که می‌تواند سهم کنونی گاز ایران را در بازار این کشور بعد از پایان مدت قرارداد در سال ۲۰۲۶ تهدید کند.

ترکیه با احتمال بالا، برای تمدید قرارداد گازی خود با ایران خواستار قیمت‌های پایین‌تر و در سطح قیمت گازی روسیه و آذربایجان خواهد داشت. صرفاً در صورت توافق در امر قیمت رقابتی‌تر به نسبت وضعیت فعلی، می‌توان امیدوار بود که ترکیه قرارداد گازی خود را با ایران تمدید یا در محاسبات صادراتی خود لحاظ کند.

بنابراین توصیه سیاستی برای ایران عبارتند از:

۱. حل مشکل قیمت به نسبت رقبا با نگاه بلندمدت حفظ و تقویت بازار گاز ترکیه و اروپا تا منافع کوتاه‌مدت اقتصادی،
۲. مدیریت و هماهنگ‌سازی اراده سیاسی همکاری که در گذشته به دلیل بحران سوریه کم‌رنگ و اکنون با بحران قطر - عربستان پررنگ شده است،
۳. ایجاد جذابیت توسعه همکاری انرژی و گازی دوجانبه و ترانزیتی در چارچوب کلان افزایش تعاملات اقتصادی دو کشور در حوزه‌های گوناگون و پیشنهاد «تسری»^۱ تجارت انرژی به فعالیتهای اقتصادی دیگر و مشروط‌سازی آن،
۴. از همه مهم‌تر داشتن استراتژی انرژی و برنامه اقدام مشخص، فوری، هدفدار و زمانمند

در مورد بازار گازی ترکیه و اروپا با توجه به عقب‌ماندگی برنامه‌ای به نسبت رقبا و نهایتاً ۵. با توجه به بازگشت تحریم‌ها، هرچند وضعیت صادرات فعلی گاز ایران به ترکیه از مقوله بازگشت تحریم‌ها متأثر نمی‌شود اما با وجود دولت ترامپ بعید به نظر می‌رسد که ترکیه حاضر به افزایش واردات در سطح بالاتر از طریق انعقاد قرارداد جدید شود. به‌ویژه اینکه با وجود عرضه گازهای رقیب، استدلال ترکیه در نیازمندی به گاز ایران در چند سال آینده در صورت تداوم وضعیت تحریمی در سناریوی تداوم دولت ترامپ تا ۲۰۲۴ تضعیف می‌شود. بنابراین، هدف راهبردی ایران احتمالاً می‌بایست: الف) تداوم حفظ وضعیت سطح صادرات گاز فعلی در دوره بازگشت تحریم‌ها و سپس ب) افزایش صادرات در مرحله رهایی از تحریم‌ها قرار گیرد.

۳. آغاز فصل رانندگی در آمریکا و چشم‌انداز قیمت بنزین در این کشور با توجه به

شرایط بازار

بیان موضوع

آمریکا بزرگ‌ترین مصرف‌کننده بنزین در جهان است و همه‌ساله در فصل رانندگی، تقاضای بنزین در این کشور افزایش می‌یابد و میزان افزایش آن به عنوان یکی از عوامل تأثیرگذار بر قیمت نفت محسوب می‌شود. فصل رانندگی در آمریکا از تعطیلات روز یادبود^۱ در آخرین دوشنبه ماه می آغاز می‌شود و تا تعطیلات روز کارگر^۲، اولین دوشنبه ماه سپتامبر ادامه دارد و در این مقطع زمانی مصرف بنزین به اوج خود می‌رسد و باعث تقویت قیمت بنزین می‌شود، با این حال قیمت بنزین از سایر عوامل و از همه مهم‌تر قیمت نفت

1. Memorial Day

2. Labor Day

خام تأثیرپذیر است و میزان تقاضا برای بنزین در فصل رانندگی تنها یکی از عوامل تأثیرگذار بر قیمت بنزین و همین‌طور قیمت نفت خام است. در این گزارش سعی شده به این سؤال پاسخ داده شود که آیا با آغاز فصل رانندگی و عدم تمدید معافیت‌های نفتی ایران، قیمت بنزین در آمریکا افزایش می‌یابد؟ از این‌رو وضعیت تقاضای بنزین، سطح کنونی قیمت بنزین، وضعیت ذخیره‌سازی بنزین در آمریکا و شرایط بازار با توجه به عدم تمدید معافیت‌های ایران بررسی شده است.

تحلیل و ارزیابی

الف) تقاضای بنزین در آمریکا

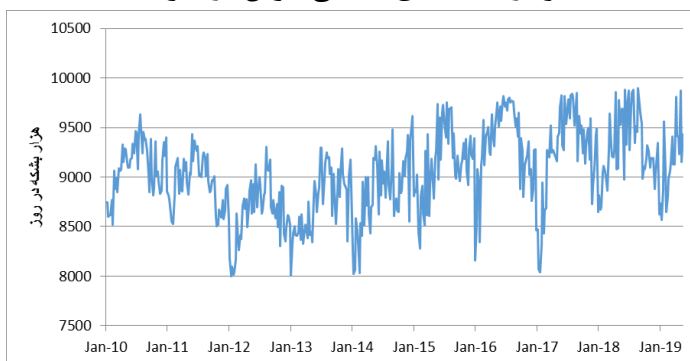
متوسط تقاضای بنزین آمریکا در سال ۲۰۱۸ به میزان ۹/۳۱۲ میلیون بشکه در روز بود که نسبت به سال ۲۰۱۷ به مقدار ۵۶ هزار بشکه در روز افزایش یافته است. البته در چند سال گذشته رشد تقاضای بنزین در آمریکا نسبت به سال‌های دهه ۱۹۹۰ و ۲۰۰۰ به دلیل افزایش کارایی خودروها کاهش یافته است. اما نکته مهم در تقاضای بنزین که تأثیر زیادی بر قیمت و بازار نفت دارد، میزان تغییرات تقاضای بنزین در فصل رانندگی است و میزان تقاضا در این فصل نیز تحت تأثیر میزان سفرهای تابستانی، قیمت بنزین و وضعیت اقتصادی آمریکاست. بدین‌معنا که در سال‌هایی که قیمت بنزین بالاست و از طرف دیگر شرایط اقتصادی آمریکا نیز مساعد نیست، خانواده‌های آمریکایی سعی می‌کنند سفرهای کمتر و کوتاه‌تری را انجام دهند و در سال‌هایی که قیمت بنزین پایین است و از طرف دیگر شرایط اقتصادی آمریکا نیز مساعد است، خانواده‌های آمریکایی سفرهای بیشتر و طولانی‌تری را انجام می‌دهند.

در چند سال گذشته متوسط هفتگی تقاضا برای بنزین در فصل رانندگی بین ۴۰۰ تا

۶۵۰ هزار بشکه در روز در فصل رانندگی بالاتر از مابقی سال بوده است. همانطور که در بالا اشاره شد، در سال ۲۰۱۸ متوسط هفتگی تقاضا برای بنزین ۹/۳۱۲ میلیون بشکه در روز بود که متوسط تقاضا قبل از فصل رانندگی ۹/۲۱۰ و در فصل رانندگی به ۹/۶۱۰ و در روز و بعد از فصل رانندگی به ۹/۱۴۱ میلیون بشکه در روز رسید و اختلاف بین حداقل میزان تقاضای هفتگی (هفته منتهی به ۲۸ دسامبر ۲۰۱۸ با ۸/۶۲۳ میلیون بشکه در روز) و حداکثر میزان تقاضا (هفته منتهی به ۲۴ آگوست ۲۰۱۸ با ۹/۸۹۹ میلیون بشکه در روز) ۱/۲۷۶ میلیون بشکه در روز بوده است (EIA).

نمودار ۲. تقاضای هفتگی بنزین در آمریکا

Source: EIA.

همان‌طور که در نمودار ۲ ملاحظه می‌شود هر ساله تقاضای بنزین در فصل رانندگی به اوج خود می‌رسد و سپس روند نزولی پیدا می‌کند که کمترین تقاضا مربوط به ماه‌های دسامبر تا فوریه و بیشترین تقاضا مربوط به ماه‌های ژوئن تا سپتامبر است.

ب) قیمت بنزین در آمریکا

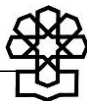
افزایش تقاضا برای بنزین به منظور انجام سفرهای تابستانی باعث تقویت قیمت بنزین در بازار داخلی آمریکا و قیمت نفت خام در بازار جهانی می‌شود. در هفته منتهی به ۲۰ می ۲۰۱۹ قیمت خرده‌فروشی بنزین در آمریکا ۲/۸۵ دلار به ازای هر گالن بوده است که نسبت به سال گذشته در همین مقطع زمانی حدود ۷ سنت در گالن پایین‌تر است.

نمودار ۳. قیمت هفتگی خرده‌فروشی بنزین در آمریکا (دلار در گالن)

Source: Ibid.

همان‌طور که در نمودار فوق مشخص است در سال ۲۰۱۸ با آغاز فصل رانندگی قیمت بنزین روند کاهشی به خود گرفت اما در سال‌های ۲۰۱۷ و ۲۰۱۶ با آغاز فصل رانندگی قیمت بنزین با افزایش مواجه شده است اما در سال ۲۰۱۵ طی فصل رانندگی قیمت‌های بنزین در آمریکا روند کاهشی شدیدی داشت که دلیل اصلی آن روند کاهشی قیمت‌های جهانی نفت و وجود مازاد عرضه نفت خام در بازار بود.

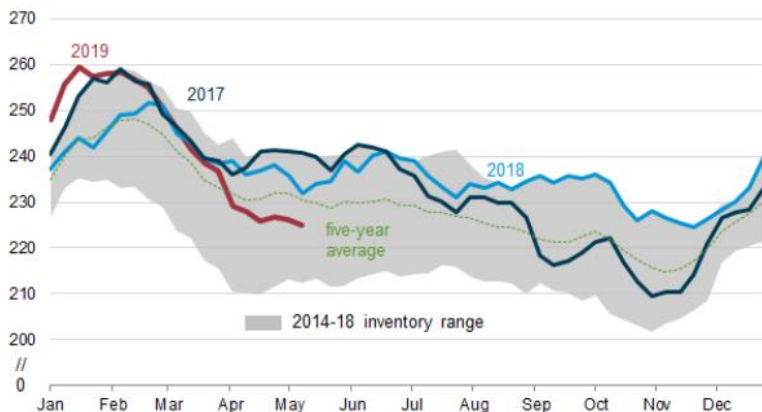
اداره اطلاعات انرژی آمریکا برآورد کرده که طی چند ماه آینده قیمت بنزین در آمریکا روند صعودی داشته و در ماه ژوئیه ۲۰۱۹ به ۲/۹۸ دلار به ازای هر گالن و در ماه آگوست ۲۰۱۹ به ۲/۹۵ دلار به ازای هر گالن برسد، روند نزولی به خود گرفته و در دسامبر ۲۰۱۹ به ۲/۶۵ دلار به ازای هر گالن برسد بالاتر از سطح قیمت‌های سال ۲۰۱۸ خواهد بود (EIA).

ج) ذخیره‌سازی‌های بنزین در آمریکا

ذخیره‌سازی‌های بنزین در آمریکا یکی از عوامل تأثیرگذار بر قیمت بنزین و سود پالایشی بنزین است. در هفته منتهی به ۱۷ می ۲۰۱۹ سطح ذخیره‌سازی‌های بنزین در آمریکا ۲۲۸/۷ میلیون بشکه بوده که ۵/۲ میلیون بشکه کمتر از سال گذشته در همین مقطع زمانی و پایین‌تر از متوسط پنج سال گذشته است. با این حال این سطح همچنان در محدوده پنج سال گذشته قرار دارد. در چند ماه گذشته طبق روال سالیان گذشته به دلیل انجام فعالیت‌های تعمیر و نگهداری و سوئیچ از تولید بنزین زمستانی به بنزین تابستانی در پالایشگاه‌های آمریکا روند ذخیره‌سازی‌های بنزین نزولی بوده است. در نمودار ۴ روند تغییرات ذخیره‌سازی‌های بنزین در آمریکا ارائه شده است.

پایین‌تر بودن سطح ذخیره‌سازی‌های بنزین نسبت به سال ۲۰۱۸ و ۲۰۱۷ بیانگر آن است که در صورتی که تقاضای بنزین بیش از حد معمول سالیان گذشته باشد قیمت بنزین با افزایش مواجه خواهد شد (Ibid.).

نمودار ۴. روند هفتگی ذخیره‌سازی‌های بنزین در آمریکا (میلیون بشکه)

Source: EIA.

د) شرایط بازار با توجه به عدم تمدید معافیت‌های ایران

اگرچه افزایش تقاضا برای بنزین در فصل رانندگی و حجم ذخیره‌سازی‌های آن یکی از عوامل تأثیرگذار بر سطح قیمت بنزین است اما عامل مهم‌تر تأثیرگذار بر قیمت بنزین، سطح قیمت نفت خام و شرایط بازار جهانی نفت است. رشد تقاضای جهانی نفت در سال ۲۰۱۹ کمتر از سال ۲۰۱۸ و کمتر از متوسط پنج سال گذشته خواهد بود و از طرف دیگر رشد تولید غیراوپک بیش از مقدار رشد تقاضا خواهد بود. تولیدکنندگان اوپک و برخی تولیدکنندگان غیراوپک براساس توافق اجلاس ۱۷۵ تصمیم گرفتند که ۱/۲ میلیون بشکه در روز از تولید خود را از اول ژانویه ۲۰۱۹ کاهش دهند. پایبندی نسبتاً بالای این تولیدکنندگان به توافق و کاهش تولید بیش از مقدار تعهد شده عربستان موجب شد که بازار در فصل اول ۲۰۱۹ به تعادل برسد این در حالی است که در فصل چهارم ۲۰۱۸ حدود ۱/۹ میلیون بشکه در روز مازاد عرضه در بازار

وجود داشت. البته این توافق شش ماهه است و در ژوئن ۲۰۱۹ به پایان می‌رسد اما در صورتی که توافق ادامه یابد و کشورها سطح تولید کنونی (مارس ۲۰۱۹) را حفظ کنند، براساس برآوردهای اوپک و آژانس بین‌المللی انرژی در فصول دوم و سوم ۲۰۱۹ بازار دارای کمبود عرضه خواهد بود و در فصل چهارم مجدداً با مازاد مواجه خواهد شد. این در حالی است که براساس برآوردهای اداره اطلاعات انرژی آمریکا در فصول دوم، سوم و چهارم به ترتیب با ۰/۵۶۰، ۰/۱۸۰ و ۰/۲۶۰ میلیون بشکه در روز مازاد عرضه مواجه خواهد بود. حال اگر صادرات ۱/۴ میلیون بشکه در روز نفت ایران از بازار حذف شود، براساس برآوردهای اوپک و آژانس بین‌المللی انرژی در فصول دوم و سوم ۲۰۱۹ بین ۱/۹۹ تا ۲/۳ میلیون بشکه در روز کمبود عرضه در بازار وجود خواهد داشت و در صورتی که توافق اوپک و غیراوپک ادامه نیابد و این کشورها حداکثر توان تولید خود را به کار گیرند، این کشورها حدود ۲ میلیون بشکه آن را جبران خواهند کرد و مابقی باید از ذخیره‌سازی‌ها برداشت شود که در حال حاضر در سطح متوسط پنج سال گذشته قرار دارد و در فصل چهارم حتی مازاد عرضه نیز در بازار خواهد بود و از طرف دیگر احتمال برداشت از ذخایر استراتژیک آمریکا نیز وجود دارد. اما براساس برآوردهای اداره اطلاعات انرژی آمریکا در صورت حذف ۱/۴ میلیون بشکه در روز صادرات نفت ایران، در فصول دوم، سوم و چهارم ۲۰۱۹ بازار به ترتیب با ۰/۸۴، ۱/۲۲ و ۱/۱۴ میلیون بشکه در روز کمبود عرضه مواجه خواهد بود و در صورت لغو توافق اوپک و غیراوپک قابل جبران خواهد بود.

ه) جمع‌بندی و نتیجه‌گیری (بخش سوم)

آمریکا بزرگ‌ترین مصرف‌کننده بنزین در جهان است و همه‌ساله در فصل رانندگی،

تقاضای بنزین در این کشور افزایش می‌یابد و باعث تقویت قیمت بنزین در آمریکا می‌شود. با این حال قیمت بنزین تحت تأثیر مستقیم قیمت نفت است و به طور کلی با توجه به افزایش مصرف بنزین در فصل رانندگی، سطح پایین‌تر ذخیره‌سازی‌های بنزین در آمریکا نسبت به سال‌های ۲۰۱۷ و ۲۰۱۸ و شرایط بازار از جمله عدم تمدید معافیت‌ها برای واردکنندگان نفت ایران، تحریم ونزوئلا و روند نزولی تولید نفت این کشور، پیش‌بینی می‌شود قیمت بنزین در آمریکا افزایش یابد اما میزان آن بستگی زیادی به لغو یا تمدید توافق اوپک و غیراوپک دارد. در صورتی که توافق اوپک برای بعد از ژوئن ۲۰۱۹ تمدید شود جهش بیشتری را در قیمت‌های بنزین در آمریکا شاهد خواهیم بود.

۴. بالا رفتن ارزش نفت خام اورال روسیه در پی کاهش تولید نفت ترش و رویکرد این

کشور در بازار جهانی

بیان موضوع

نفت خام اورال به‌عنوان یک نفت خام شاخص برای قیمت‌گذاری نفت خام صادراتی روسیه استفاده می‌شود. این نفت خام ترکیبی از نفت خام سنگین و ترش منطقه اورال و ولگا با نفت خام سبک غرب سیبری است. بخش عمده این نوع نفت خام به اروپای شرقی، مرکزی و منطقه مدیترانه صادر می‌شود. با افزایش فشارهای تحریمی آمریکا بر صادرات نفت ایران و اعمال تحریم بر صادرات نفت خام ونزوئلا، نفت خام ترش اورال روسیه جایگزین انواع نفت خام ترش وارداتی از ونزوئلا و ایران شد و با افزایش تقاضا برای این نوع نفت خام قیمت آن تقویت شد و روند صعودی گرفت و باعث افزایش درآمد صادراتی روسیه شد. در ادامه وضعیت تولید و قیمت نفت خام‌های ترش و رویکرد روسیه مورد بررسی قرار خواهد گرفت.

تحلیل و ارزیابی

با بازگشت مجدد تحریم‌های نفتی آمریکا علیه ایران در سال ۲۰۱۸، پالایشگران اروپایی برای تأمین نفت خام سنگین و ترش، واردات از ونزوئلا را افزایش دادند. اما این کشور نیز در اواخر ژانویه سال ۲۰۱۹ تحت تحریم آمریکا قرار گرفت. در نهایت پس از کاهش صادرات ونزوئلا به علت تحریم‌های آمریکا، پالایشگاه‌های اروپایی واردات نفت خام ترش از روسیه را جایگزین نفت خام‌های ونزوئلا و ایران کردند. این شرایط باعث شد قیمت نفت خام ترش روسیه افزایش یابد. در حال حاضر، اعضای اوپک نیز براساس توافق اوپک و غیراوپک، سطح تولید نفت خام‌های سنگین و ترش را کاهش داده‌اند.

عربستان سعودی، یکی از تولیدکنندگان اصلی نفت خام ترش، بیشتر بار توافق کاهش تولید اوپک و غیراوپک را به عهده دارد. در فاصله ماه اکتبر سال ۲۰۱۸ تا مارس ۲۰۱۹، صادرات نفت خام عربستان به اروپا تقریباً ۵۰ درصد کاهش یافت. عراق نیز حجم صادرات نفت خام به پالایشگاه‌های اروپا را طی ماه‌های اکتبر ۲۰۱۸ تا مارس ۲۰۱۹ بیش از ۴۰ درصد کاهش داد و از ۶۱۵ هزار بشکه در روز به ۳۵۵ هزار بشکه در روز رساند. تحریم‌های ایالات متحده ۸۰۰ هزار بشکه در روز نفت خام سنگین را از بازار جهانی خارج کرده است (رویترز). این مسئله به افزایش رقابت پالایشگاه‌ها برای یافتن منابع وارداتی جایگزین نفت خام ترش در بازار شده است. بنابراین تحریم‌های نفتی آمریکا علیه ونزوئلا و ایران پالایشگران اروپایی را نیز به طور غیرمستقیم تحت تأثیر قرار داده است، زیرا با کاهش صادرات نفت خام ترش ایران و ونزوئلا به ناچار باید نفت خام مورد نیاز خود را از روسیه تأمین کنند که با افزایش قیمت نفت خام اورال، هزینه بالاتری نیز باید پرداخت کنند. از این رو با توجه به اینکه بسیاری از پالایشگاه‌های

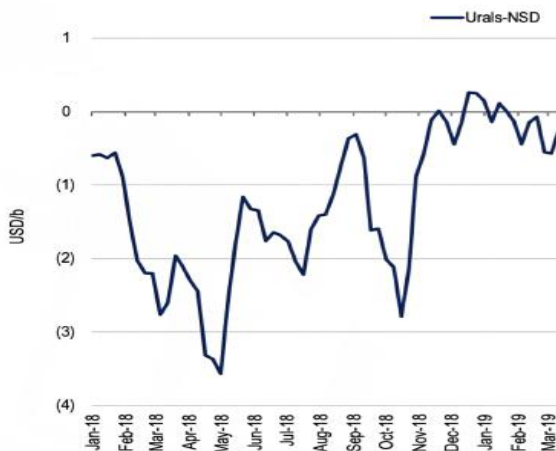
اروپا برای پالایش نفت خام‌های ترش اورال روسیه، بصره و کرکوک عراق طراحی شده‌اند، بهره‌برداری از پالایشگاه استار ترکیه و یک پالایشگاه در کشور آذربایجان با ظرفیت پالایش ۲۰۰ هزار بشکه در روز، که براساس پالایش نفت خام ترش طراحی شده‌اند نیز رقبای جدیدی را برای مشتریان نفت خام ترش روسیه ایجاد خواهد کرد.

اگرچه تولید نفت خام آمریکا در حال افزایش است و در آینده با ایجاد زیرساخت‌های جدید، صادرات این محصول افزایش خواهد یافت، اما به دلیل اینکه بخش عمده‌ای از افزایش تولید نفت خام آمریکا از منابع نامتعارف بوده و نفت خام سبک و شیرین است، تأثیری در کاهش تولید نفت خام‌های ترش نخواهد داشت. در نتیجه، پالایشگران اروپایی بایستی برای دستیابی به نفت خام ترش اورال روسیه رقابت کنند که این امر قیمت این نوع نفت خام را در مقایسه با نفت خام شیرین و سبک روسیه به طور قابل توجهی افزایش داده است (نمودار ۵).

نمودار ۵. اختلاف قیمت نفت خام اورال با نفت خام‌های شیرین

(دلار به ازای هر بشکه)

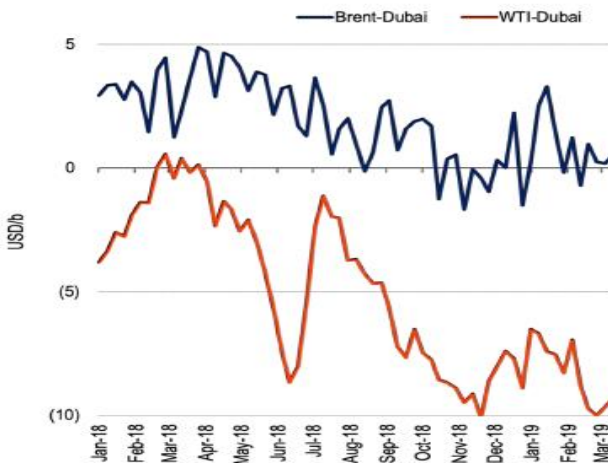
مأخذ: آکسفورد انرژی.

مجموع شرایط بازار، قیمت نفت خام ترش اورال را در مقابل نفت خام برنت (که نفتی سبک و شیرین است) در وضعیت بالاتری قرار داده و علائمی از کاهش قیمت آن در آینده نزدیک مشاهده نمی‌شود. در واقع، روند صعودی قیمت نفت خام ترش ادامه خواهد داشت و اختلاف قیمت نفت خام ترش با نفت خام سبک کمتر خواهد شد. اما در شرایط عادی بازار، قیمت نفت خام اورال معمولاً کمتر از قیمت نفت خام برنت بوده است. به دلیل همین افزایش قیمت، روسیه توانست در ماه مارس سال ۲۰۱۹ در حدود ۱۴۰ میلیون دلار در مقایسه با اکتبر سال ۲۰۱۸، یعنی قبل از اجرایی شدن تحریم‌های آمریکا، درآمد بیشتری به دست آورد.

از مهم‌ترین عوامل شکل‌گیری این مسئله می‌توان به توافق اوپک و غیراوپک و کاهش تولید نفت خام ترش اعضای اوپک و تنش‌های ژئوپلیتیک در ونزوئلا اشاره کرد.

درواقع، تحولات ژئوپلیتیک باعث تقویت قیمت نفت خام‌های ترش در بازار شده است. در فاصله ژانویه ۲۰۱۸ تا ماه مارس ۲۰۱۹، کاهش تولید نفت اوپک و اختلال در عرضه نفت خام ایران و ونزوئلا اختلاف قیمت نفت خام‌های سبک و شیرین را با نفت خام‌های ترش کاهش داد و اختلاف قیمت نفت خام شاخص دبی با برنت کاهش یافت (نمودار ۶).

نمودار ۶. اختلاف شاخص قیمت نفت خام‌های سبک و شیرین
با شاخص قیمت نفت خام ترش

مأخذ: همان.

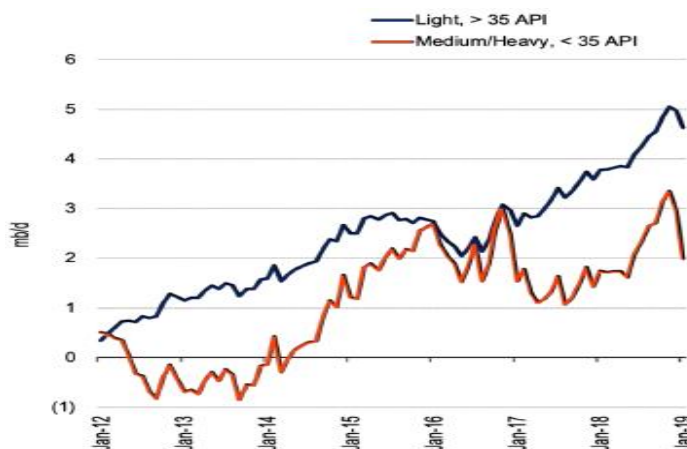
همان‌طور که در نمودار ۷ ملاحظه می‌شود، تولید نفت خام ترش از سال ۲۰۱۷ کاهش یافته و تا سال ۲۰۱۹ این کاهش تولید ادامه یافته است. پیش‌بینی‌ها نشان می‌دهد که شکاف تولید نفت خام ترش و سنگین با نفت خام سبک و شیرین در سال

۲۰۱۹ افزایش خواهد یافت. در نتیجه اختلاف قیمت این دو نفت خام کمتر خواهد شد، چرا که در سال ۲۰۱۹ قیمت نفت خام‌های ترش به دلیل افزایش تقاضا و کاهش تولید روند صعودی خواهند داشت.

نمودار ۷. مقایسه رشد تولید نفت خام سنگین و ترش و سبک و شیرین

(میلیون بشکه در روز)

مأخذ: همان.

پیش‌بینی‌ها حاکی از افزایش تولید نفت خام (سبک و شیرین) آمریکا از منابع نامتعارف است. مفهوم این جمله این است که بازار جهانی نفت با کمبود تولید نفت خام سنگین و ترش مواجه خواهد شد. بنابراین کمبود تولید نفت خام ترش در کوتاه‌مدت برطرف نخواهد شد چون توافق کاهش تولید اوپک ادامه خواهد یافت و به‌ویژه تولید نفت خام‌های ترش ونزوئلا و ایران کاهش بیشتری خواهند داشت. با توجه به بحث‌های مطرح شده در مورد روند تولید و قیمت نفت خام‌های ترش،

هزینه‌ای که پالایشگاه‌های اروپایی به دلیل تحریم‌های آمریکا متحمل می‌شوند درآمد ارزی روسیه را افزایش خواهد داد و در این شرایط روسیه نفت خام ترش بیشتری به اروپا ارسال خواهد کرد. بنابراین با توجه به افزایش قیمت نفت خام ترش در بازار جهانی نفت، تکنولوژی قدیمی پالایشگاه‌های روسیه و تولید زیاد نفت کوره سنگین، شرکت‌های روسی نیز تمایل بیشتری به صادرات نفت خام‌های ترش و سنگین بیشتری خواهند داشت و نفت خام‌های سبک و شیرین را در داخل پالایش خواهند کرد. ضمن اینکه برنامه‌ریزی برای ارتقای تکنولوژی پالایشگاه‌ها و کاهش تولید نفت کوره سنگین از مهم‌ترین اولویت‌های دولت روسیه است، زیرا سازمان بین‌المللی دریانوردی مصرف این نوع سوخت را در کشتی‌ها ممنوع کرده است، یعنی روسیه در آینده نزدیک با کاهش تقاضا برای نفت کوره سنگین مواجه خواهد شد. بنابراین با توجه به شرایط مناسب قیمت نفت خام ترش و کارایی پایین پالایشگاه‌های روسیه، به لحاظ اقتصادی تمرکز بر افزایش صادرات نفت خام ترش منافع این کشور را در کوتاه‌مدت حداکثر خواهد کرد.

جمع‌بندی و نتیجه‌گیری (بخش چهارم)

با افزایش فشارهای تحریمی آمریکا بر صادرات نفت خام ایران و اعمال تحریم بر صادرات نفت خام ونزوئلا، نفت خام ترش اورال روسیه جایگزین نفت خام‌های ترش وارداتی از ونزوئلا و ایران شد و با افزایش تقاضا برای این نوع نفت خام قیمت آن تقویت شد و روند صعودی گرفت.

اعضای اوپک از جمله عربستان سعودی و عراق براساس توافق اوپک و غیراوپک، سطح تولید و صادرات نفت خام‌های سنگین و ترش را به اروپا کاهش دادند که مهم‌ترین عامل

افزایش قیمت نفت خام اورال روسیه علاوه بر تنش‌های ژئوپلیتیک در ونزوئلا بوده است. تحریم‌های نفتی آمریکا علیه ونزوئلا و ایران پالایشگران اروپایی را به طور غیرمستقیم تحت تأثیر قرار داده است، زیرا با کاهش صادرات نفت خام ترش ایران و ونزوئلا به ناچار باید نفت خام مورد نیاز خود را از روسیه تأمین کنند که با افزایش قیمت نفت خام اورال، هزینه بالاتری نیز باید پرداخت کنند.

تولید و صادرات نفت خام آمریکا در حال افزایش است اما به دلیل اینکه بخش عمده‌ای از افزایش تولید نفت خام آمریکا نفت خام سبک و شیرین است، تأثیری در کاهش تولید نفت خام‌های ترش نخواهد داشت.

قیمت نفت خام ترش اورال در مقابل نفت خام برنت در وضعیت بالاتری قرار گرفته و علائمی از کاهش قیمت در آینده نزدیک مشاهده نمی‌شود. در واقع روند صعودی قیمت نفت خام ترش ادامه خواهد داشت و اختلاف قیمت نفت خام ترش با نفت خام سبک کمتر خواهد شد.

تولید نفت خام ترش از سال ۲۰۱۷ کاهش یافته و تا سال ۲۰۱۹ این کاهش تولید ادامه یافته است. پیش‌بینی‌ها نشان می‌دهد شکاف تولید نفت خام ترش و سنگین با نفت خام سبک و شیرین در سال ۲۰۱۹ افزایش خواهد یافت.

هزینه‌ای که پالایشگاه‌های اروپایی به دلیل تحریم‌های آمریکا متحمل می‌شوند درآمد ارزی روسیه را افزایش خواهد داد و در این شرایط روسیه نفت خام ترش بیشتری به اروپا ارسال خواهد کرد. بنابراین با توجه به شرایط مناسب قیمت نفت خام ترش و کارایی پایین پالایشگاه‌های روسیه، به لحاظ اقتصادی تمرکز بر افزایش صادرات نفت خام ترش منافع این کشور را در کوتاه‌مدت حداکثر خواهد کرد.

منابع و مآخذ

۱. بولتن روزانه امور بین‌الملل شرکت ملی نفت، (سه‌شنبه ۹۸/۲/۳). «بررسی بازار جهانی نفت روز ۲۲ آوریل ۲۰۱۹»، شماره ۶۷۹۲، برگرفته از تارنمای www.nioc-intl.ir
۲. خبرگزاری میزنفت (۴ خرداد ۱۳۹۸). برگرفته از تارنمای www.mizenaft.com
3. An Overview of the Crude Oil Market in 2019, Oxford Institute for Energy Studies. April 2019.
4. BMI (Q2-2019)Turkey Oil and Gas Report. London: BMI Press.
5. IEA. (May 2019). "Oil Market Report". Retrieved from www.iea.org
6. Russia Cashes in as European Oil Refiners Pay for U.S. Sanctions, Reuters, April 2019.
7. Russia's Heavy Fuel Oil Exports: Challenges and Changing Rules Abroad and at Home April 2019.
8. <https://www.eia.gov/petroleum/weekly>
9. Oil Market Report, Opec, April 2019.
10. Short-Term Energy Outlook, EIA, May 2019.

شماره مسلسل: ۱۶۴۸۲

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: ماهنامه تحلیلی انرژی (۲۲) دوره دهم

نام دفتر: مطالعات انرژی، صنعت و معدن (گروه انرژی)

تهیه کننده: زهرا جعفری

همکاران: گروه کارشناسی مطالعات انرژی

ناظران علمی: حسین افشین، علی اصغر اژدری و فریدون اسعدی

متقاضی: کمیسیون انرژی

واژه‌های کلیدی:

۱. نفت
۲. روسیه
۳. بنزین
۴. آمریکا
۵. خط لوله عسلویه - بازرگان

تاریخ انتشار: ۱۳۹۸/۳/۲۹